

Nedostatak radnika u graditeljstvu, plaće niže 2.085 kn od prosjeka

Piše: Domagoj Ferdebar

Posljednjih 4-5 godina u Hrvatskoj je izražen nedostatak radne snage u graditeljstvu. Radnici godinama rade teške poslove i to često daleko od kuće - za plaće znatno niže od prosjeka RH, što je dovelo do smanjenja broja zainteresiranih za školovanje i rad u graditeljstvu. Trenutno u Hrvatskoj nedostaje više od 10 tisuća građevinskih radnika! A pred nama su obnova Banovine i Zagreba te mnogi drugi infrastrukturni projekti.

Graditeljske i obrtničke škole su prazne, a radnici su iz propalih građevinskih tvrtki prešli u druge djelatnosti ili su otišli raditi u druge države članice EU-a. Rješenje je pronađeno u uvozu radnika iz trećih zemalja. Uz tradicionalno radnike iz BiH, u Hrvatskoj je sve više radnika iz Albanije, Kosova, Ukrajine, Nepala, Indije, Filipina i drugih dalekih zemalja. Trenutno u graditeljstvu u Hrvatskoj radi oko 30.000 stranih radnika, uz oko 70.000 domaćih.

Radnici izvan sindikata ne znaju svoja prava

To pogoduje poslodavcima koji love u mutnom i zakidaju radnike za plaće i druga prava. Naime, iako se u Hrvatskoj primjenjuje Kolektivni ugovor za graditeljstvo (KUG), koji potpisuju Sindikat graditeljstva Hrvatske i HUP-Udruga poslodavaca graditeljstva, većina stranih radnika nije upoznata koje su visine plaća ugovorene kolektivnim ugovorom. Zbog toga, u odnosu na sindikalno organizirane radnike, većina drugih radnika pristaje raditi samo za minimalnu plaću. I to se ne odnosi samo na strane radnike jer i dobar dio domaćih radnika nije upoznat s pravima iz KUG-a.

Prijavljivanje radnika na plaće niže od onih propisanih kolektivnim ugovorom umanjuje prosječnu cijenu rada u građevinarstvu, pa je tako prosječna bruto plaća u građevinarstvu niža za 2.085 kuna, odnosno za 22% u odnosu na prosjek RH.

SuSodCo partners

Prosječna plaća u građevinarstvu je niska i jer se radnicima često dio plaće isplaćuje na ruke. Strani i domaći, slabo obrazovani i egzistencijalno ugroženi radnici često nemaju izbora te pristaju na ovakve nepoštene dogovore. Zbog toga im se manje uplaćuje za mirovinsko osiguranje pa će im i mirovine – ako ih dočekaju – biti male te su već sada osuđeni na život u siromaštvu u starosti. I isplata plaće na ruke i prijavljivanje plaća nižih od onih u kolektivnom ugovoru su ozbiljni prekršaji – no mnogi poslodavci ne mare za to jer su inspekcije i kazne rijetke.

Zajedno smo jači!

Positivne promjene za radnike moguće su samo osnaživanjem Sindikata graditeljstva Hrvatske (SGH), jedinog reprezentativnog granskog sindikata u RH koji djeluje na području graditeljstva sa 140 godina dugom tradicijom organiziranja radnika. Uz 30-godišnju tradiciju kolektivnog pregovaranja na granskoj razini, SGH je potpisnik i kolektivnih ugovora na kućnoj razini (tj. na razini pojedinog poslodavca), kojima se detaljnije reguliraju uvjeti rada vodeći računa o specifičnostima poslovanja pojedinog poslodavca. Samo učlanjivanjem i organiziranjem radnika u SGH možemo jačati poziciju u kolektivnom pregovaranju i u socijalnom dijalogu s poslodavcima – jer *zajedno smo jači!*

Boljim nadzorom inspekcija, jačanjem dijaloga s poslodavcima i informiranjem radnika o njihovim pravima graditeljstvo može izaći iz sfere djelatnosti u kojoj rade potplaćeni radnici. To je temelj za održivost djelatnosti, koja bi u protivnom mogla postati samo usputna stanica domaćim i stranim radnicima na putu za druge EU države. A tko će onda graditi Hrvatsku?

SuSodCo partners